

Bezrobocie

Ogólna liczba bezrobotnych zarejestrowanych w gminie w 2000 r., wg danych GUS wynosiła 271 osób.

Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Piotrkowie Tryb. w 2000 r.

Wyszczególnienie	Gmina	Udział w ogóle bezr. [%]	Powiat	Udział w ogóle bezr. [%]
Bezrobotni ogółem	271	100,0	5766	100,0
w tym kobiety	126	46,5	2927	50,8
Absolwenci szkół ponadpodst.	24	8,9	369	6,4
W wieku prod. mobilnym	228	84,1	4826	83,7
Bez pracy powyżej 12 mies.	148	54,6	2936	50,9
Z prawem do zasiłku	28	10,3	669	11,6

Zródło: Rocznik statystyczny województwa łódzkiego, 2001 r., GUS.

Wskaźniki charakteryzujące stopień i zakres bezrobocia są, porównując z sytuacją w powiecie, gorsze. Według powyższych danych stopień bezrobocia w gminie Ręčno wynosił w 2000 r. 7% (w powiecie 6,3%). Wśród bezrobotnych większy jest udział absolwentów szkół ponadpodstawowych, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy oraz mniejsza liczba uprawnionych do zasiłku. Pozornie lepsza jest sytuacja pod względem udziału bezrobotnych kobiet jak i bezrobotnych w wieku mobilnych (18-44 lata). Mniejszy procent bezrobotnych kobiet jest wynikiem niewielkiego ich udziału w ogólnej liczbie ludności gminy natomiast duża liczba osób w wieku mobilnym, przy utrzymującej się wysokiej stopie bezrobocia, może utrzymać niekorzystny proces wyludniania się gminy.

Według informacji Urzędu Gminy liczba bezrobotnych wg stanu z 30 czerwca 2002 wyniosła 327 osób. Niespełna 45% (147 osób) stanowią kobiety, w wieku mobilnym jest 270 osób (82,5%). Bezrobotnych pozostaje 4 absolwentów szkół ponadpodstawowych, 179 osób zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy, 22% osób posiada prawo do zasiłku.

Stopa bezrobocia nie jest rzeczywistym odzwierciedleniem położenia ludności na terenie gminy z powodu bezrobocia ukrytego. Utrzymująca się wysoka stopa bezrobocia w kraju, a także na tradycyjnych rynkach pracy Radomska i Piotrkowa Trybunalskiego niekorzystnie prognozują na dalsze zmiany poziomu bezrobocia w gminie.

4. Infrastruktura społeczna

Istotne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania gminy posiada sektor usług społecznych. Na infrastrukturę społeczną gminy składa się obsługa ludności w zakresie administracji, oświaty i wychowania, kultury, sportu, ochrony zdrowia, poczty i telekomunikacji, bezpieczeństwa, bankowości, usług, handlu oraz innych usług bytowych. Zakres wyposażenia w obiekty infrastruktury społecznej uzależniony jest od rodzaju pełnionej funkcji przez daną jednostkę osadniczą. Podstawowym zadaniem infrastruktury społecznej jest obsługa i zaspokajanie potrzeb społeczeństwa lokalnego stąd jej rozwój jest również uzależniony od ilości obsługiwanych mieszkańców. Ośrodki wiejskie na terenie gminy Ręčno są wyposażone głównie w usługi elementarne, służące zaspokajaniu codziennych potrzeb ludności.

Oświata

Obecnie na terenie gminy funkcjonują trzy szkoły podstawowe: w Bąkowej Górze, Ręcznie oraz Stobnicy, w których kształciło się w latach 2000, 2001 i 2002 odpowiednio 334, 348 i 345 uczniów i ukończyło 60, 77 i 68 absolwentów. Od 1999 r. działa w Ręcznie gimnazjum obejmujące swym obwodem całą gminę. W 2000 r. do gimnazjum uczęszczało 270 uczniów w 2001 – 256 i 2002 r. – 266 uczniów. Pierwsi absolwenci opuścili gimnazjum w 2002 r. w liczbie 82 osób.

Na terenie gminy nie ma przedszkoli. W ramach zajęć dodatkowych prowadzone są dwa koła zainteresowań – informatyka oraz muzyka, lekcje języka niemieckiego oraz zajęcia rekreacyjno – sportowe.

Zajęcia odbywają się w 31 salach szkół podstawowych oraz w 12 salach gimnazjum o łącznej powierzchni 830 m². W najbliższym czasie planowana jest budowa sali gimnastycznej w Ręcznie.

Liczba nauczycieli w 2000 r. wynosiła łącznie 56 osób, z których 37 nauczało w szkołach podstawowych, natomiast 19 w gimnazjum. Według GUS –u w 2000 r. w całym sektorze związanym z edukacją zatrudnionych było łącznie w gminie 76 osób. W 2002 r. wg informacji Urzędu Gminy zatrudnionych było 53 nauczycieli, natomiast łącznie w sektorze edukacji pracowało 70 osób.

Kultura

Działalność kulturalna widoczna jest poprzez bazę instytucjonalną oraz działające organizacje kulturalne. Placówki kulturalne oddziałują na społeczeństwo poprzez organizację imprez, wystaw, różnego rodzaju konkursów np. literackich czy plastycznych, itp.

Na terenie gminy działa jedna placówka biblioteczna posiadająca 17267 woluminów w księgozbiorze (dane za I półrocze 2002 r.), w tym: 7132 księgozbioru podręcznego, 4317 księgozbioru dla dzieci i młodzieży, 5818 dla chorych i niepełnosprawnych. Z biblioteki korzysta 329 czytelników (zaledwie niespełna jeden czytelnik na 100 mieszkańców), przeważają czytelnicy w wieku do 15 i od 16 do 19 lat (głównie uczniowie szkół podstawowych i gimnazjum) – łącznie 201 osób. W omawianym okresie czasu wypożyczonych zostało 5039 książek. Zaprenumerowane są 24 tytuły czasopism. Biblioteka oprócz wypożyczania książek prowadzi działalność kulturalno – oświatową w formie wystaw fotograficznych, konkursów plastycznych, lekcji – pogadarek, częstych wystaw tematycznych i okolicznościowych. Efektem spotkań są często prace rękodzieła ludowego, które wzbogacają zbiory powstającego przy bibliotece muzeum etnograficznego.

Służba zdrowia i opieka społeczna

Na terenie gminy działa Ośrodek Zdrowia zlokalizowany w Ręcznie, w którym zatrudnionych jest 3 lekarzy: internista, pediatra (1/2 etatu) oraz stomatolog. Łącznie w służbie zdrowia pracuje 10 osób. Funkcjonuje także prywatna apteka. Ponadto mieszkańcy gminy mają możliwość korzystania z usług Szpitala Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim. Odległość najdalej położonych wsi do placówki służby zdrowia w gminie wynosi ponad 8 km.

W Ręcznie znajduje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w którym zatrudnione są 4 osoby. W ramach działalności realizowane są w nim zadania zlecone i własne gminy nałożone przez ustawę o pomocy społecznej z dnia 29.09.1990 r. poprzez m. in. udzielanie zasiłków stałych, okresowych i celowych a także przeznaczanie kwot na ochronę

macierzyństwa. W grupie świadczeń fakultatywnych większość korzystających z tej formy pomocy to osoby bezrobotne i ich rodziny.

W pierwszym półroczu 2002 r. ośrodek wypłacił łącznie niespełna 7000 świadczeń.

Świadczenia wypłacone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w I półroczu 2002 r.

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń
Zasiłki stałe	13
Zasiłki stałe wyrównawcze	91
Zasiłki okresowe	26
Zasiłki celowe	88
Zasiłki celowe przeznaczone na pokrycie kosztów dożywania	6460
Zasiłki rodzinne	31
Zasiłki pielęgnacyjne	48
Macierzyńskie zasiłki okresowe	19
Macierzyńskie zasiłki jednorazowe	7
Gwarantowane zasiłki okresowe	13
Renty socjalne	203

Źródło: Urząd Gminy Ręčno

Bezpieczeństwo publiczne

Teren gminy obsługuje komisariat policji w Gorzkowicach.

Na obszarze gminy działa także Ochotnicza Straż Pożarna. Jednostki OSP istnieją w 7 miejscowościach: Ręčno, Stobnica, Bąkowa Góra, Paskrzyn, Majkowice, Stobnica Piła, Dęba-Majstry. Trzy jednostki posiadają samochody, jednostka w Ręcznie jest włączona do Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego (KSRG) Dwie jednostki – w Ręcznie i Stobnicy posiadają selektywne wywoływanie (włączanie syren może odbywać się drogą radiową ze stanowiska kierowania w Piotrkowie Trybunalskim).

Ponadto, zgodnie z ustawą o powszechnym obowiązku obrony, na terenie gminy istnieje formacja obrony cywilnej (Pluton Ratownictwa Ogólnego), w skład którego wchodzi: 2 drużyny ratownictwa ogólnego, drużyna sanitarna, pożarnicza, likwidacji skażeń, ochrony zwierząt gospodarskich, wykrywania zagrożeń, alarmowania oraz gospodarcza. W skład formacji wchodzi łącznie 99 osób.

Aktywność społeczna

Na terenie gminy Ręčno działają następujące partie polityczne, organizacje społeczne i stowarzyszenia (1999 r.):

- Polskie Stronnictwo Ludowe,
- Sojusz Lewicy Demokratycznej,
- Unia Pracy,
- Stowarzyszenie Katolickie przy Kościele Parafialnym,
- Związek Kombatantów,
- Koło Łowieckie „Puchacz”.

Sport, turystyka, rekreacja.

Tradycje turystyczne – wczasowiskowe gminy sięgają okresu międzywojennego. Zawsze chętnie wypoczywali w tych okolicach mieszkańcy Łodzi i Warszawy. Obecnie gmina Ręčno posiada stosunkowo dobrą bazę noclegową turystyczną i wypoczynkową, którą stanowią:

- Ośrodek Sportowo - Szkoleniowy Rady Wojewódzkiej LZS w Ręcznie, obejmujący zagospodarowany i zagrodzony teren rekreacyjny o powierzchni 2,01 ha, na którym są boiska sportowe do gry w piłkę nożną, ręczną oraz siatkówkę. Ośrodek ten dysponuje częścią hotelową z 80 miejscami noclegowymi (całoroczne) oraz 10 domkami kempingowymi, zlokalizowanymi w sąsiedztwie ośrodka z 40 miejscami noclegowymi (sezonowe). Ponadto ośrodek wyposażony jest w świetlicę, boiska do piłki nożnej, siatkówki, piłki ręcznej i koszykówki.
- Dom myśliwski „Borowik” w Ręcznie, który jest własnością Koła Łowieckiego „Puchacz”, zlokalizowany na ogrodzonej działce o powierzchni 0,6 ha, dysponujący 20 miejscami noclegowymi i salą konferencyjną na 30 osób,
- Ośrodek Pracy Twórczej i Wypoczynku w Bąkowej Górze, oferujący 20 miejsc noclegowych (Hotel „Spichlerz”) oraz 16 miejscami noclegowymi w domkach kempingowych,
- Stanica Harcerska Komendy Hufca w Piotrkowie Trybunalskim, położona we wsi Trzy Morgi, posiadająca ogrodzony teren rekreacyjny o powierzchni 10 ha oraz trzy budynki letniskowe z ok. 200 miejscami noclegowymi,
- ośrodek turystyczny w Stobnicy,
- gospodarstwo agroturystyczne w Łęgu Ręczyńskim,
- Gajówka „Pilica”,
- pola namiotowe w Przewozie, Trzech Morgach, Łęgu Ręczyńskim, Majkowicach i Wielkowicach (Bąkowa Góra).

Ponadto na terenie gminy zostało wydzielonych i zagospodarowanych 250 działek rekreacyjno – turystycznych na terenach nadpiliczych w miejscowościach Łęg Ręczyński i Stobnica.

Łącznie baza turystyczno wypoczynkowa znajdująca się na terenie gminy Ręčno może przyjąć poza sezonem letnim jednorazowo ok. 200 osób. Szacuje się, że w sezonie letnim, przy wykorzystaniu Stacji Harcerskiej we wsi Trzy Morgi oraz szkół i odpowiednim zorganizowaniu pól namiotowych oraz udostępnienia prywatnych kwater na wypoczynek pobytowy i sobotnio niedzielny mogłoby przybyć do gminy jednorazowo ok. 1000 osób.

Zapleczem dla wymienionych ośrodków są znajdujące się w gminie miejsca zbiorowego żywienia:

- restauracja „Calanola” (ok. 40 miejsc konsumpcyjnych),
- Ośrodek Pracy Twórczej Bąkowa Góra,
- stołówka w Stacji Harcerskiej (ok. 200 miejsc),
- stołówka LZS w Ręcznie (ok. 200 miejsc),
- prywatny pub w Ręcznie,
- winiarnia w Bąkowej Górze,
- bary zlokalizowane w Ręcznie (na terenie szkoły), Majkowicach, Stobnicy, Paskrzynie.

W przypadku rozwoju turystyki i wypoczynku istnieje możliwość uruchomienia innych miejsc zbiorowego żywienia. Na terenie gminy Ręčno istnieją możliwości zaopatrywania bazy zbiorowego żywienia w nieskażone płody i inne produkty pochodzące z miejscowych gospodarstw rolnych.

Na terenie gminy nie ma ośrodka wczasowego typu stacjonarnego.

Sport w gminie funkcjonuje w oparciu o placówki oświatowe prowadzony głównie w formie dodatkowych zajęć rekreacyjno – sportowych, uprawiana jest przede wszystkim piłka nożna. Zorganizowana jest także drużyna samorządowa reprezentantów Rady Gminy.

5. Zasoby mieszkaniowe

Jeden z podstawowych mierników poziomu i jakości życia mieszkańców to zasoby mieszkaniowe i ich wyposażenie. Ogólne zasoby mieszkaniowe gminy Ręčno stanowią ponad 4% zasobów całego powiatu.

Zasoby mieszkaniowe zamieszkane na terenie gminy Ręčno w latach 1995 - 2000.

Charakterystyki	1990	1995	2000	Powiat w 2000 r.
Zasoby mieszkaniowe zamieszkane:				
mieszkania	1069	1111	1124	26404
izby	3553	3813	3897	93166
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	69700	75400	77400	1785800
Przeciętna pow. użytkowa mieszkania na 1 os.	18,88	19,9	21,5	19,56
Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	3,45	3,40	3,21	3,46
Przeciętna liczba osób na 1 izbę	1,04	0,99	0,93	0,98

Zródło: Rocznik statystyczny województwa piotrkowskiego 1991, 1996, Rocznik statystyczny województwa łódzkiego, 2001 r. GUS.

W budownictwie mieszkaniowym na terenie gminy dominuje zabudowa zagrodowa z udziałem budownictwa jednorodzinne. Zabudowa zagrodowa występuje we wszystkich wsiach gminy i jest skoncentrowana przede wszystkim wzdłuż tras komunikacyjnych. Największa koncentracja budynków mieszkalnych występuje w trzech rejonach – Ręcznie, Bąkowej Górze oraz Stobnicy. Zabudowania mieszkaniowe niemal w 100 % należą do prywatnych właścicieli.

Warunki mieszkaniowe scharakteryzowane na podstawie wskaźników zagęszczenia można uznać jako dobre, przewyższające obecną średnią wartość dla powiatu od co najmniej 5 lat. Wskaźniki zagęszczenia w ciągu analizowanego okresu czasu ulegały poprawie. Poprawił się wskaźnik zagęszczenia - zmniejsza się liczba osób przypadających na mieszkanie i izbę, wzrosła powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę. Jest to jednak przede wszystkim rezultat spadku liczby mieszkańców gminy, a w mniejszym stopniu efekt rozwoju budownictwa mieszkaniowego. W 2000 r., według informacji GUS –u, nie oddano do użytku żadnego mieszkania, a w ciągu rozpatrywanych 10 lat liczba mieszkań wzrastała średnio o 5,5 mieszkania.

Pozwolenia na budowę w gminie Ręčno wydane w latach 1998 – 2001.

Lata	Liczba wydanych pozwoleń	W tym budynki	
		mieszkalne	letniskowe
1998	34	12	7
1999	41	14	5
2000	40	18	3
2001	29	11	3
Razem	144	55	18

Zródło: Urząd Gminy Ręčno